

A 1889/kultur**Behandles i** Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden

Udvalget for Kundskab og Kultur i Nordens betænkning over

**Medlemsforslag
at skabe nordisk center for musiktalenter****Forslag**

Udvalget for Kundskab og Kultur i Norden föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

*att etablera ett Nordiskt center för musiktalanger***Baggrund**

Corona-pandemien har sat det nordiske samarbejde under hårdt pres, og der er derfor behov for at etablere nye platforme, hvor man kan mødes på tværs af de nordiske lande. Under pandemien har vi lært, at vi i højere grad kan benytte os af digitale løsninger, når vi skal mødes med hinanden i Norden. Dette gælder også for børn og unge, som ligeledes har mødtes digitalt i de perioder, hvor de har modtaget online hjemmeundervisning i skolen. Disse erfaringer kan man med fordel drage nytte af i forhold til at skabe et samarbejde mellem landene i Norden inden for andre undervisningstilbud til børn og unge.

I Sverige har man etableret et center for musikalske talenter kaldet NCM (Nationellt centrum för musiktalanger), hvor det er muligt for børn og unge i alderen 10-18 år at deltage i forskellige musikkurser. Det er i den forbindelse både muligt at tilgå kurserne fysisk og online, hvor man kan blive undervist i forskellige instrumenter. Kurserne findes på tre forskellige niveauer: åbne kurser, åbne programmer og talentprogrammer. De åbne kurser er for alle, der har spillet i nogle år. For at deltage i de åbne programmer, kræver det, at en jury har godkendt ansøgernes indspilninger. For at få en plads i talentprogrammet skal man blive godkendt i en ansøgningsproces. Alle de tre niveauer er mulige at tilgå på en online platform, og det er derfor muligt at deltage hjemmefra. Det er gratis for børn og unge at modtage undervisningen. Der er i dag professorer og talentudviklere til alle aldersgrupper tilknyttet fra flere lande i Norden og Europa.

Dette center som man har skabt i Sverige for musiktalenter skal udvikles og udbredes, så langt flere børn og unge i Norden kan få glæde af tilbuddet. Dette kan bidrage til at børn og unge kan mødes om musikken på tværs af de nordiske lande og derved i højere grad få etableret et netværk i Norden.

Mål

I samverkan med flera nordiska partners etablerar Nationellt centrum för musiktalanger ett nordiskt talangcentrum för unga musiker 10 - 18 år som spelar orkesterinstrument och/eller dirigerar respektive komponerar.

Nordisk nytta

Unga musiker i Norden idag möter en obönhörlig internationell konkurrens om de vill fortsätta som yrkesmusiker. För att våra talanger framgångsrikt ska kunna möta denna konkurrens och utvecklas efter sin fulla potential redan från unga år, vilket är helt nödvändigt, behöver Nordens resurser av lärarkraft för avancerad talangutveckling användas gemensamt och effektivt. De unga talangerna kommer därmed också att få möta likasinnade på en gemensam plattform som bildar en miljö där deras motivation får maximal uppbackning av lärarna och de andra deltagarna. Inte minst gäller det talanger som spelar på fokusinstrument där varje land i sig själv är för litet för att skapa en sådan både positiv och samtidigt avancerad miljö.

Samverkanstruktur

Utskottet för kunskap och kultur föreslår ett tre-årigt försöksprojekt som utgår ifrån och vidareutvecklar ett två-årigt nordiskt pilotprojekt mellan Nationellt centrum för musiktalanger (NCM) i Sverige, Musikalisk Grundkursus Aarhus i Danmark, Harpa International Music Academy i Island, Valdres Sommersymfoni och Barratt Due Musikk institutt i Norge. Sibelius Akademin i Finland har uttryckt att de önskar ingå i samarbetet. Ålands musikinstitut och Musikkskulin på Färöarna har bjudits in och visat intresse för att delta. Dessa organisationer erbjuder idag undervisning på nationell och/eller internationell nivå antingen som kontinuerlig verksamhet eller genom sommarkurser.

Kontakter har också tagits med nätverket för Kulturskolan i de nordiska länderna som en samarbetspartner för ett nordiskt talangcenter, och en naturlig rekryteringsbas till centret så att det behåller en god balans mellan bredd och spets.

Verksamhet/Verksamhetsutveckling

Efter modell från Nationellt center för musiktalanger upprättas en klimatanpassad nordisk hybridplattform för undervisning in real life och online samtidigt. Plattformen kopplar samman befintlig verksamhet i de nordiska länderna med centrets egen verksamhet i ett öppet kurssystem en gång i månaden året om. Verksamheten görs tillgänglig över hela Norden för utpräglade talanger, men också för speciellt intresserade unga som inte har kommit lika långt, samt för auskulterande instrumentallärare som pedagogisk kompetensutveckling.

Undervisning ges på fyra nivåer; Öppna kurser för alla som har spelat något år, Öppna programmet med ett enklare antagningsförfarande och Talangprogrammet med ett antagningsprov. Solistprogrammet vänder sig till Nordens främsta unga solister. Särskilda insatser görs för så kallade fokusinstrument som spelas av få, inte minst bland blåsinstrumenten.

Av varje nordiskt lands främsta talangutvecklare och högskolelärare skapas ett kurs-team med högsta kompetens både för undervisning av yngre deltagare och för deltagare på internationell spetsnivå. Professorer från Europas främsta högskolor kompletterar teamet.

En viktig uppgift för verksamheten är att som ett tematiskt inslag i repertoaren förmedla de nordiska ländernas musik både till deltagarna och till publiken inom konsertverksamheten.

Förväntade resultat

Centret tillgängliggör den främsta nordiska och internationella lärarkompetensen på en gemensam plattform, administrativt enkelt och kostnadseffektivt, vilket inte kan uppnås av varje land var för sig.

De främsta unga instrumentalisterna, tonsättarna och dirigenterna får tillgång till en ny plattform som är tillräckligt stor för att kunna bli inspirerande och utvecklande. Även talanger på fokusinstrument som har ett fåtal utövare i sina hemländer får tillgång till ett större och mer motiverande sammanhang som i sig inspirerar fler att söka sig till instrumenten.

Deltagarnas färdighetsnivå utvecklas fortare på en nordisk plattform jämfört med idag, de kan agera som förebilder i sin nationella kontext och får betydligt bättre förutsättningar för högre musikstudier.

Deltagarnas ordinarie pedagoger får genom centret möjlighet till avgiftsfri kompetensutveckling. Geografiskt avlägsna regioner kan tack vare online-uppkopplingen medverka och få tillgång till avancerade utbildningsmiljöer med ett brett deltagande.

En ny både yngre och större publik nås av klassisk musik/västerländsk konstmusik, också av nordiska tonsättare.

Orkester Norden får genom ett nära samarbete med talangcentret en naturlig och lättillgänglig rekryteringsbas.

Rambudget

Kostnadslag i SEK	2023	2024	2025
Teknisk utrustning och kompetens	200 000	250 000	300 000
Kurskostnader	500 000	500 000	500 000
Marknadsföring	200 000	150 000	100 000
Totalt	900 000	900 000	900 000

Udvalgets synpunkter

En majoritet i utskottet ställer sig bakom Mittengruppens förslag om att rekommendera Nordiska ministerrådet att etablera ett nordiskt center för musiktalanger. Enligt majoriteten i utskottet skulle det vara möjligt att ge Nationellt center för musiktalanger i Vänersborg ett tre-årigt uppdrag som Nordiskt center för musiktalanger. Utskottet har uttryckt en önskan om att även nordiska musik- och kulturskolor ska in-

volveras i centret. Utskottet har därför hört Nordiska musik- och kulturskoleunionen (NMKU), som är en sammanslutning av de nordiska kulturskoleråden och motsvarande. NMKU menar att förslaget är intressant och att det är nödvändigt att det görs mer för talangutveckling på nordisk nivå. NMKU vill gärna delta i dialogen och utvecklingen av projektet. Man menar vidare att om projektet ska vara hållbart är det viktigt att det nordiska centret etablerar partnerskap med nationella kulturskoleorganisationer. NMKU menar vidare att det är viktigt att det inte blir för smalt, enbart klassisk musik, t.ex. och att man på sikt skulle vilja involvera fler konstuttryck i talangutvecklingsarbetet.

En majoritet i utskottet ställde sig bakom dessa synpunkter från NMKU. Utskottet anser även att centrets verksamhet ska utvärderas efter tre år.

Nordisk grön vänster reserverade sig mot beslutet att föreslå Nordiska rådet att rekommendera Nordiska ministerrådet att etablera ett Nordiskt center för musiktalanger, då man menade att ett sådant center skulle nå för få ungdomar och att rådet istället ska arbeta för att alla barn och ungdomar har tillgång till och kan utöva konst och kultur.

Malmø den 21. marts 2022

Ann-Sofie Alm (M)

Aron Emilsson (SD)

Camilla Gunell (ÅSD)

Daniel Riazat (V)

Edmund Joensen (sb)

Heidi Viljanen (sd)

Helge André Njåstad (FrP)

Helge Orten (H)

Henrik Møller (S)

Himanshu Gulati (FrP)

Kathrine Kleveland (Sp)

Lars Mejern Larsson (S)

May Britt Lagesen (A)

Mikko Kinnunen (cent)

Outi Alanko-Kahiluoto (gröna)

Riikka Purra (saf)

Veronika Honkasalo (vänst)

Ville Kaunisto